

Unie porodních asistentek z.s.

Vilímkova 259, 156 00 Praha 5

datové schránka: 7zbd7py

V Praze 22. prosince 2025

Otevřený dopis profesních organizací zdravotní pojišťovně VZP ČR

Zástupkyně profesních organizací **Unie porodních asistentek (UNIPA)** a **České komory porodních asistentek (ČKPA)** vyjadřují znepokojení nad přístupem největší zdravotní pojišťovny VZP k uzavírání smluv pro výkon zdravotní služby **06211 Návštěva těhotné a matky v šestinedělí porodní asistentkou**.

Od ledna 2026 mají všechny ženy po porodu při propuštění z porodnice dostat žádanku na 3 návštěvy porodní asistentky v šestinedělí. Doposud tuto péči čerpaly pouze 2 % žen, především proto, že tato péče nebyla ženám indikována. To se od ledna změní a jako profesní organizace očekáváme výrazný nárůst zájmu žen o tuto péči oproti předchozím rokům. Ženy již nyní hledají porodní asistentky, na které se budou moci od ledna obracet.

Komunitní porodní asistentky představují důležitou složku zdravotní péče o ženy v těhotenství a po porodu. Jejich práce je klíčová nejen pro podporu zdraví žen a novorozenců, ale také pro prevenci komplikací a zlepšení dostupnosti péče v regionech. Vnímáme jako problematické, že samostatné porodní asistentky doposud prakticky nemají možnost získat smlouvu na výše zmíněný zdravotní výkon a jsou při uzavírání smluv znevýhodňovány.

Výsledky výběrových řízení s pojišťovnami v různých krajích ukazují, že komunitní porodní asistentky jsou diskriminované, ačkoliv tuto péči ženám v řadě případů dlouhodobě poskytují, i když si ji ženy musí hradit.

Například pro okres Hradec Králové je nasmlouvaná pouze jedna porodní asistentka a Fakultní nemocnice Hradec Králové z kapacitních důvodů v současnosti neplánuje návštěvní službu porodní asistentky zavádět. I přes tuto skutečnost a účast 5 porodních asistentek ve výběrovém řízení Vaše zdravotní pojišťovna hlasovala proti uzavření smluv.

V Královéhradeckém kraji proběhne ročně kolem 4 tisíc porodů, což je až 12 tisíc poporodních návštěv za rok. Návštěva podle výkonu 06211 trvá 60 minut, k tomu je ale třeba přičíst další čas na cestu do domácnosti a zpět nebo za další klientkou, a také na administrativu, kterou porodní asistentka musí v souvislosti s péčí vykonat. V průměru se jedná o 2 hodiny času na jednu návštěvu, zvláště při malém počtu porodních asistentek, které musí obsloužit velkou oblast. Jednoduchým výpočtem dojdeme k tomu, že pokud by mělo být ročně v kraji vykonáno až 12 tisíc

poporodních návštěv, k jejich zajištění je potřeba 12 plných úvazků porodních asistentek. Pokud by ženy využily v průměru 2 návštěvy během šestinedělí, je potřeba k zajištění 8 porodních asistentek v tomto kraji.

Poslední výběrová řízení v Královéhradeckém a Karlovarském kraji ukazují na cílené zvýhodňování velkých zdravotnických zařízení (nemocnic), která v současnosti nejsou zcela připravena k pokrytí poptávky na poporodní péči ve vlastním sociálním prostředí ženy (viz tabulka). I pro tato pracoviště by bylo velmi reálnou a logickou cestou zajistit péči ve spolupráci s komunitními porodními asistentkami, které tuto péči poskytují již několik let a jsou v poskytování péče ve vlastním sociálním prostředí ženy zkušené a připravené tuto péči poskytnout okamžitě.

okres	datum VŘ	žádající subjekty o smlouvy	hlasování VZP ČR	doposud zajištěná péče na celý okres
Brno	19.3.2025	soukromá (komunitní) PA	Proti	žádná PA se smlouvou
Karlovy Vary	29.4.2025	soukromá (komunitní) PA	Proti	jen jedna PA se smlouvou
Karlovy Vary	10.9.25	Karlovarská krajská nemocnice a.s.	Ano	jen jedna PA se smlouvou
Jičín	22.10.2025	Oblastní nemocnice Jičín	Ano	žádná PA se smlouvou
		soukromá (komunitní) PA	Proti	
Brno <i>opakované vyhlášení VŘ z iniciativy porodní asistentky</i>	19.11.2025	soukromá (komunitní) PA	Ano	žádná PA se smlouvou
Hradec Králové	3.12.2025	5 soukromých (komunitních) porodních asistentek	Proti	jen jedna PA se smlouvou
Náchod	3.12.2025	soukromá (komunitní) PA	Proti	žádná PA se smlouvou
		soukromá (komunitní) PA	Proti	
Trutnov	3.12.2025	Oblastní nemocnice Trutnov	Ano	jen jedna PA se smlouvou
		soukromá (komunitní) PA	Proti	

Vysvětlivky: VŘ (výběrové řízení), PA (porodní asistentka), Jména soukromých (komunitních) porodních asistentek má UNIPA i ČKPA k dispozici.

Dále chceme upozornit na to, že v řadě okresů mají zdravotní výkon 06211 Návštěva těhotné a matky v šestinedělí porodní asistentkou historicky nasmlouvaný obvodní gynekologové. Ti však péči ve většině případů dlouhodobě neposkytují. Mnohdy již ani nemají zaměstnanou porodní asistentku, ale všeobecnou sestru a nebo jejich porodní asistentka nemá volnou kapacitu k vykonávání návštěvní služby. Ze 361 pracovišť odbornosti 603 (gynekologie a porodnictví) v rámci celé ČR výkon 06211 v roce 2024 vykázalo pouze 37 z nich.

Důsledky nerovného přístupu VZP

Výše popsaná praxe má negativní dopad nejen na samotné porodní asistentky, ale především na ženy, které jejich služby využívají. Omezení dostupnosti péče znamená, že mnoho žen zůstává bez podpory v klíčovém období těhotenství a šestinedělí, což může zvyšovat riziko možných komplikací, psychické zátěže a celkově snižovat kvalitu péče o matku a dítě. Zároveň dochází k **omezení svobodné volby poskytovatele zdravotní péče**, což je v rozporu s právy pacienta v České republice. Pokud je poskytovatel hrazené péče v daném okrese pouze jeden, ženy nemají možnost výběru poskytovatele, například i v situaci, kdy má poskytovatel dovolenou nebo jsou s kvalitou poskytované péče nespokojeny.

Je služba od nového roku zajištěna?

Profesní organizace porodních asisterek UNIPA a ČKPA vyslovují vážné pochybnosti, že bude návštěvní služba dostatečně zajištěna ve všech regionech České republiky.

Například rozhodnutím VZP nedoporučit uzavření smluvního vztahu žádajícím komunitním porodním asistentkám v okrese Náchod, nastane od 1. 1. 2026 porušení zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, kdy je zdravotní pojišťovna povinná zajistit poskytování hrazených služeb svým pojištěncům. **Poporodní návštěvní služba bude pro klientky VZP v tomto okrese nedostupná**, neboť zde nemá uzavřenou smlouvu žádná samostatná porodní asistentka a ani zdravotnické zařízení, které by péči poskytovalo. Gynekologové se smlouvou pro tento okres návštěvní službu dlouhodobě neposkytují.

Výzva k nápravě

Žádáme VZP, aby přehodnotila nastavení výběrových řízení na uzavření smlouvy pro výkon služby pod kódem 06211 a umožnila samostatným porodním asistentkám rovný přístup. Žádáme, aby urychleně začala jednat s porodními asistentkami, které prošly výběrovým řízením a dodatečně s nimi uzavřela smluvní vztah, aby se vyhnula porušení zákonné povinnosti zajištění sítě poskytovatelů.

Domníváme se, že transparentní a férové podmínky, které budou reflektovat skutečné potřeby žen a respektovat odbornost a profesionalitu porodních asisterek, přispějí k poskytování odborné, kvalitní péče v duchu spolupráce a interdisciplinarity. Jsme přesvědčeni, že změna tohoto systému povede ke zvýšení kvality péče, větší dostupnosti služeb a posílení práv žen.

Žádáme o veřejnou reakci na tento otevřený dopis.

Za profesní organizace

Bc. Martina Suchardová, viceprezidentka Unie porodních asisterek

Mgr. Markéta Moravcová, Ph.D., prezidentka České komory porodních asisterek

Další informace:

Péče porodní asistentky v šestinedělí je pro většinu žen v ČR stále fakticky nedostupná
<https://unipa.cz/pece-porodni-asistentky-v-sestinedeli-je-pro-vetsinu-zen-v-cr-stale-fakticky-nedostupna/>

Návštěvy porodní asistentky v šestinedělí významně přispívají ke zlepšení kojení. Český systém péče této podpory prakticky nevyužívá
<https://unipa.cz/tiskova-zprava-navstevy-porodni-asistentky-v-sestinedeli-vyznamne-prispivaji-ke-zlepseni-kojeni-cesky-system-pece-teto-podpory-prakticky-nevyuziva/>